

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Domnia legii

Puncte din programul noului guvern

După întâiul consiliu de miniștri al noului guvern, d. IULIU MANIU a schițat reprezentanților presei principiile cardinale, cari vor călăuzi viața țării de azi înainte. Simple, limpezi, concise, cumpănite, pătrunse de simțul marilor răspunderi și isvorite din convingeri adânci, aceste declarațiuni au fost primite cu entuziasm de toată suflarea și au stors respectul adversarilor inșiși. Fiind ele întâia peatră de hotar pe drumul nou ce-l ia viața noastră publică, le așezăm la acest loc de frunte:

Guvernul se va strădui să cimenteze din ce în ce mai mult legătura sufletească indisolubilă dintre Tron și Națiune.

Pornind dela principiul democrației naționale, guvernul se va năzui să imprime întregului organism al statului un caracter de strictă legalitate și să dea o expresiune reală principiului constituțional de legală manifestare a voinței naționale... Viitoarele alegeri vor fi conduse într'un spirit de legalitate desăvârșită, cu ordine și libertate.

Guvernul consideră că realizarea împrumutului și a stabilizării este o urgentă necesitate pentru stat. El va relua tratativele începute de guvernul precedent și va avea cea mai sinceră năzuință de a le duce cât mai curând la bun sfârșit.

În dorința de a da statului rolul său adevarat de ocrotitor al obștei, guvernul va lua urgent toate măsurile pentru ajutorarea ținuturilor bătute de secetă.

În conformitate cu programul său politic, guvernul va organiza mijloacele pentru intensificarea producțiunii naționale stăruind în mod deosebit asupra acelei agricole până acum neglijată. Primele măsuri ce se vor lua în acest scop vor fi cele privitoare la o organizare cât mai grabnică a creditului agricol.

Noul guvern va urmări o nouă politică de consolidare a unității sufletești a națiunii întregi respectând așezămintele bune din diferite regiuni ale țării și utilizând tot ce este de valoare în ele pentru binele național comun și pentru înmăltărire lor.

Problema minorităților guvernul o va rezolvi printr'o lege organică potrivit așezămintelor noastre constituționale și spiritului vremii în care trăim.

Politica externă nu este o politică personală sau de partid, ci este politica țării. De aceea guvernul nostru va continua politica României de până acum. Vom menține și întări alianțele existente, vom păstra și cultiva legăturile de amicitie actuale și vom căuta a stabili relațiuni de bună vecinătate cu statele dimprejur și relații normale cu toate statele. Vom uita ceace ne-a despărțit în trecut și vom ține seama numai de ceace trebuie să ne unească în interesul păcii și propășirii omenirii.

Politica României fiind esențialmente o politică de pace, România își pune speranțele cele mai bune în Liga Națiunilor.

Presă trebuie să useze de libertate ai cărei partizani sinceri suntem, dar să nu abuzeze.

Spre mai bine

— Câteva reflexii asupra schimbărilor politice la ordinea zilei —

(*) Țara chiotește de bucurie. De o săptămână încheiată izbucnirile veseliei fără margini nu vreau să contenească. Ca niciodată în trecutul nostru, o simplă schimbare de guvern s'a transformat în sărbătoare națională de proporții istorice.

Pe dreptul. Țara, voința demnă și fermă a mulțimilor, cari se confundă cu însuși neamul românesc, a biruit. Trudă și jertfă, umiliri și încordări de zece ani, au frânt un blestem și au alungat o vrajă. Printr'o formidabilă revoluție lentă și legală, viața noastră publică a intrat în normal. Legea a fost pusă din nou la cârma țării, de unde o alungase arbitrarul și violența.

Mai mult decât atât. Explozia vibrantă de bucurie comună poartă pecetea marilor intuiții ale instinctului de conservare națională. Deodată cu vechiul regim s'a prăbușit, să sperăm pentru totdeauna, o lume neagră, de păcate și prostii anacronice, s'a năruit o ideologie și un sistem, care ar fi dus la inevitabilă ruină chiar și proverbiala vitalitate românească. Noul guvern, impus la cârma țării, prin voința tuturor, este expresia concretă a dorințelor generale de-a se crea o lume nouă, de-a se deschide puterilor noastre drumuri și orizonturi occidentale, de-a clădi viața publică pe principiile cinstei, moralității și dreptății eterne. Numai așa ne vom putea asigura și noi un loc la masa acestei vieți.

Ar fi, evident, și pueril și primejdios să așteptăm cu mâinile în sân înfăptuirea acestui vis. Valul de însuflețire ce ne stăpânește acum, oricât de nobil și îndreptățit, nu poate spăla nici măcar ruinele trecutului, necum să mai și clădească lumea cea nouă. Am intrat într'o moștenire blestemată. Numai trosniturile corabiei ce începea să se cufunde, au determinat doar pe vechii locatari ai puterii să o părăsească cu rușine. Sufletește mai mult chiar decât economicește, țara este o ruină în înțelesul strict al cuvântului. Numai curățirea terenului de spini și polomida cu rădăcini de veacuri reclamă muncă și eforturi uriașe. Toate instituțiunile și orânduiriile noastre poartă pecetea vechei ideologii și pretutindeni apostolii vechiului sistem, amușiți pe o clipă, pândesc momentul prielnic de-a ajunge iarăși la suprafață. Prefăcut în „obicei al pământului“, vechiul sistem a trecut în sângele multora, cari îl găsesc normal și singur cu putință, pe când încercările de înnoire le par revoluționarism primejdios.

De aceea, pentru desăvârșirea operei de purificare și reclădire se cere încordare și jertfă, mai mare chiar decât umilirea celor zece ani de sbucium dărâmat. Noul guvern trebuie să organizeze, să îndrumeze, să animeze această muncă. Neînduplecat în principii,

cu mână de fier să darde tot ce-i putred; să pedepsească fără milă tot ce-i vinovat și să înfrâneze fără șovăire poftele celor lacomi. — Cele dintâi măsuri luate de guvern, ritmul energic al vieții proaspete dela conducere, alegerea norocoasă și cu multă grijă a înalților slujbași, îndreptățesc cele mai optimiste nădejdi.

Să nu ne legănăm însă în iluzia, că guvernul singur, cu ajutoarele sale imediate, va trebui și va putea face toată opera de renaștere ce se așteaptă. Situația esecțional de grea a moștenirii primite, ca și piedecile cari se vor pune în cale de vicleșugul probat și organizat al adversarilor, reclamă efortul continuu și colaborarea activă, solidaritatea neclătită în muncă a tuturor acelora, cari prin voința lor au dat țării noua cârmuire.

Este datoria noastră, a cetățenilor părtași la înfăptuirea schimbării, să ne facem părtași și la opera cârmuirii. Avem și răspunderea ei, guvernul fiind emanația voinței noastre, executorul dorințelor și gândurilor noastre.

Această conștiință a răspunderii solidare pentru reușita ori prăbușirea noii lumi, va trebui să călăuzească întreaga noastră activitate. Ea ne va impune înainte de toate o fermă și demnă disciplină de partid. Zidul format de voința noastră disciplinată, unitară, ordonată sub flamurile steagului dus la izbândă, este suportul inomis necesar pentru siguranța și activitatea conducătorilor.

Conștiința greutăților ne va impune apoi spiritul de răbdare și încredere, pe care trebuie să-l semănăm în jurul nostru. Lucrurile bune totdeauna s'au făcut încet, iar criticile pripite, cu cari întimpină unii dispoziții, al căror rost și noimă nu o cunosc, strică nespuse de mult cohesiunea sufletească necesară unei activități rodnice. Va trebui apoi, ca fiecare să se facă în jurul și cercul său de activitate, agentul viu al ideologiei și programului nou. Să umble cu ochi deschiși, căutând relele cari sunt și binele care ar trebui făcut; să mustre și să pedepsească, ori măcar să semnaleze celor în drept, abuzuri și nelegiuiri; să stăruie fără încetare pentru îndreptare și pentru noi îmbunătățiri de utilitate publică, fără a molesta însă pe cei de sus pururi cu daraverile sale mărunte; să se deprindă a socoti interesul țării mai pe sus de cel particular și a griji bunul comun cu aceeași râvnă ca și pe cel propriu.

Numai această colaborare activă-colectivă poate avea șanse de reușită. Fără ea va fi căderea de apoi mai rea decât cea dintâi, pentru că nu vom mai avea nici nădejdea unei reînvieri. Guvernul de acum este doar „guvernul țării“ și activitatea lui va fi un examen al vitalității neamului.

O întimpinare

Ajutorarea văduvelor și orfanilor de preoți*)

Nu se poate nega, că starea actuală a văduvelor și orfanilor noștri este — cum atât de nimerit a spus-o Preasfințitul Gherlei — „o rană deschisă în sinul bisericii“ și că ea îndurerază sufletele tuturor. Este deci datoria noastră să vindecăm această rană de tot, dacă se poate, iar dacă nu, baremi să o pornim spre tămăduirea dorită. Părerea mea, care nu este o părere izolată, este că hotărârea Veneratului nostru cor episcopesc înseamnă un pas prea mare făcut dintr'odată, și că ar fi mai ducător la scop să nu facem nici în această direcție salturi prea mari, cari ușor pot duce la rezultate diametral opuse celor dorite. Imi permit deci a supune aprecierii publice următoarele propuneri pe marginea hotărârilor cunoscute ale P. Veneratului Ordinariat al Gherlei**)

A. Acțiunea de ajutorare să se organizeze pe eparhii, din simplul motiv, că, fiind eparhia mai mică ca o provincie metropolitană, acțiunea se poate face mai ușor și mai urgent.

Pentru ajungerea scopului urmărit, propun ca preoții să contribuie:

1. Anual cu 50% după salariul integral primit dela stat.

2. Anual cu taxe după venitul intern parohial și anume: cu 25% din cele propuse în Nr. 20 din „Curierul creștin“.

3. Cu 50% din interesele fondului diecezan de pensie provenit din reținerile de 100% (acum 205.000 Lei).

4. Cu venitele celor cinci fonduri diecezane anterioare.

*) Deși fiind întru toate de acord cu hotărârea corului episcopesc referitoare la chestia fondului vinduo- orfanal — nu împărtășim ideile acestui articol al unui preot din eparhia Gherlei, îi facem loc cu plăcere pentru a nu putea fi învinuți că nu am deschide coloanele noastre și pentru alte păreri, cari reprezintă, afirmative, convingerea unei însemnate părți a preoțimei noastre.

N. R.

**) Hotărârile fiind perfect similare și în arhidieceza Blajului, propunerile privesc, cu mici schimbări, și situația din această eparhie.

N. R.

5. Contribuirile de până acum să se mențină.

6. Toate contribuțiile, viitoare și trecute, să le plătească și gremiul.

7. Să se folosească venitele intercalare ale beneficiilor vacante și eventual 50% din venitul anului de văduvie să dea și văduvele.

8. Ar putea contribui la pensionarea preoților și parohiile cu baremi 100 Lei, filialele cu 50 Lei. Această contribuție ar fi justificată cu cazul similar din trecut, când pentru fondul regnicolar de pensii al învățătorilor se plătea de popor 1/2 taxa cuvenită fondului, 1/2 dându-o învățătorii.

9. 50% din venitul fondului diecezan de pensii (azi: 205.000 Lei) să se folosească pentru pensionarea preoților.

B. Din contribuțiile propuse aci — fixând unele aproximativ, altele ipotetic — ar rezulta:

1. Din 50% după salariul integral Lei:	1,705.600
2. Din 25% a venitelor parohiale interne (ipotetic)	375.000
3. 50% din venitul fond. diecezane de pensii	205.000
4. Venitul celor 5 fonduri anterioare cea	200.500
5. Parohiile și filiile (Șematismul 1925) cea	65.350
6. Contribuțiile gremiului cea	100.000
	Total 2,650.450

C. Cu privire la ajutorul ce s'ar da văduvelor și orfanilor sunt de părerea să se dea ajutor după gradațiile ce le-au avut soții, respectiv tatăl, în timpul decesului, și propun următorul tablou, la sumele cărui s'ar mai adauge ajutorul dela stat.

1. Văduvă singură, fără gradație Lei 6000; cu o gradație Lei 7500; cu 2 gradații Lei 9000; cu 3 gradații Lei 10,500; cu 4 gradații 12,000 Lei.

2. Văduvă cu 1 orfan minor, fără gradație Lei 6000+3000; cu 1 gradație Lei 7500+4000; cu 2 gradații Lei 9000+5000; cu 3 gradații Lei 10500+6000; cu 4 gradații Lei 12000+7000.

3. Văduvă cu 2 orfani minori, fără gradație Lei 9000+3000; cu 1 gradație Lei 11500+4000; cu 2 gradații Lei 14000+5000; cu 3

gradații Lei 16500+6000; cu 4 gradații Lei 19000+7000.

4. Văduvă cu 3 orfani minori fără gradație Lei 12000+3000; cu 1 gradație Lei 15500+4000; cu 2 gradații Lei 19000+5000; cu 3 gradații Lei 22500+6000; cu 4 gradații Lei 26000+7000.

5. Văduvă cu 4 orfani minori, fără gradații Lei 15000+3000; cu 1 gradație Lei 19500+4000; cu 2 gradații Lei 24000+5000; cu 3 gradații Lei 28500+6000; cu 4 gradații Lei 33000+7000.

6. 1 orfan de ambii părinți, fără gradație Lei 6000 cu 1 gradație Lei 7500; cu 2 gradații Lei 9000; cu 3 gradații Lei 10500; cu 4 gradații Lei 12000.

7. 2 orfani de ambii părinți, fără gradație, Lei 3000+3000; cu 1 gradație Lei 4000+4000; cu 2 gradații Lei 5000+5000; cu 3 gradații Lei 6000+6000; cu 4 gradații 7000+7000.

8. 3 orfani de ambii părinți, fără gradație Lei 6000+3000; cu 1 gradație Lei 8000+4000; cu 2 gradații Lei 10000+5000; cu 3 gradații Lei 12000+6000; cu 4 gradații Lei 14000+7000.

9. 4 orfani de ambii părinți, fără gradație Lei 9000+3000; cu 1 gradație Lei 12000+4000; cu 2 gradații Lei 15000+5000; cu 3 gradații Lei 18000+6000; cu 4 gradații Lei 21000+7000.

Minorenitatea să se fixeze în 24 ani, necăsătorit, fără oficiu. Preste etatea aceasta — afară de cazul invalidității și incapacității de muncă —, fiecare orfan, fie și necăsătorit, este majorean și neîndreptățit la ajutor. Acestora cel mult dacă li-s'ar da sumele din trecut.

Față de văduve să nu se facă selecționare decât numai din punct de vedere „moral“.

D. Făcând un calcul — ipotetic — cu privire la numărul actual al văduvelor și orfanilor din eparhia Gherlei, rezultă că avem:

35 văduve și orfani de preoți fără gradații. Anual Lei 6000	210,000
35 văduve și orfani cu 1 gradație, cu Lei 7500	262,000
35 văduve și orfani cu 2 gradații, cu Lei 9000	315,000

Folța „Unirii“

Proiect de statute

Pentru Asociașunea generală a Românilor uniți — AGRU —

II

Art. 18. Adunarea diecezană se compune din membrii comitetului diecezan, președinții sau un delegat al comitetelor parohiale, membrii fondatori și pe viață ai AGRU cu domiciliul pe teritoriul eparhiei respective.

Atribuțiile adunării diecezane sunt:

a) alegerea președintelui și membrilor comitetului diecezan;

b) controlarea și îndrumarea activității comitetului diecezan și a comitetelor parohiale.

Adunarea diecezană ordinară se ține în primăvara fiecărui an între Paști și Rusalii, iar extraordinară de câte ori trebuința va cere.

Art. 19. Adunarea parohială se compune din toți membri AGRU domiciliați pe teritoriul respectivei parohii. Adunarea parohială ordinară se ține în fiecare an în Dumineca Tomii, iar extraordinară în cazuri de necesitate. Atribuțiile adunării parohiale sunt:

a) alegerea președintelui și membrilor comitetului parohial;

b) îndrumarea activității și controlarea gestiunii bănești a comitetului parohial.

Art. 20. Comitetul central are embrim aleși și membri de drept. Membri aleși sunt: președintele, 2 vicepreședinți, secretarul general și 9 membri ordinari. Membri de drept sunt: câte un canonic-delegat al fiecărei dieceze din provincia metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș și președinții comitetelor diecezane. — Fără asentimentul canonicilor delegați hotărâri de ordin religios nu se pot lua. — Membri se aleg pe 5 ani.

Art. 21. Comitetul central conduce AGRU cu depline puteri, fiind îngrădit numai prin atribuțiunile rezervate adunării generale.

Art. 22. Comitetul diecezan are membri aleși: președinte, 2 vicepreședinți, secretar, 9 membri ordinari; — membri de drept: 2 membri ai clerului diecezan, desemnați de capitulul diecezan, și președinții Federațiilor asociațiilor religioase din eparhia respectivă. — Mandatul membrilor aleși durează 5 ani.

Art. 23. Comitetul diecezan conduce și îndrumază activitatea comitetelor parohiale în conformitate cu statutele și potrivit normelor stabilite de comitetul central.

Art. 24. Comitetul parohial are membri aleși: președinte, 2 vicepreședinți, secretar și 3—5 membri ordinari — iar membri de drept: parohii localnici și președinții societăților unite, cu caracter religios, din localitate (și filii).

Membrii comitetului se aleg pe 5 ani. — Comitetul parohial coordonează activitatea societăților unite cu caracter religios din locali-

tate, în conformitate cu statutele acestor societăți.

Art. 25. Comitetele au capacitatea de a lua hotărâri dacă se întrunesc cel puțin 1/2 + 1 din membri. — Dacă la prima convocare nu s'a atins quorumul necesar, la a doua ședință ținută în termen de 3 zile dela întâia, capacitatea de hotărâri se condiționează de prezența a 1/4 din membri.

Secțiile

Art. 26. Fiecare comitet poate înființa secții și anume:

- Secția religioasă;
- Secția literară;
- Secția socială-caritativă;
- Secția tinerimii;
- Secția economică.

În fruntea secției stă un membru al Comitetului respectiv ca președinte delegat, având dreptul de a coopta 3—12 membri. Cooptarea va fi supusă ratificării comitetului respectiv.

Administrarea averii

Art. 27. Din veniturile de orice natură 1/3 se rezervă comitetelor parohiale, 1/3 comitetelor diecezane, iar restul stă la dispoziția comitetului central. Veniturile realizate de comitetul central rămân în întregime la dispoziția comitetului central. Comitetele diecezane își vor alcătui bugetele până la 10 Decembrie al fiecărui an și le vor supune a-

35 văduve și orfani cu 3 gradații, Lei 10500	367,000
35 văduve și orfani cu 4 gradații, Lei 12000	420,000
Total Lei	1.575,000

Apoi avem:

32 orfani de ambii părinți fără gradație, cu Lei 3000	96,000
32 orfani de ambii părinți cu 1 gradație, cu Lei 4000	128,000
32 orfani de ambii părinți cu 2 gradații, cu Lei 5000	160,000
32 orfani de ambii părinți cu 3 gradații, cu Lei 6000	192,000
32 orfani de ambii părinți cu 4 gradații, cu Lei 7000	224,000
Total Lei	800,000

Suma aceasta cu cea de distribuit văduvelor face în total: 2.376,000 Lei. Scăzând-o aceasta din suma de: 2.650,000 Lei rămâne un rest de 225,000 Lei.

E. Această remanență cu suma provenită din venitele intercalare ale beneficiilor vacante ar putea forma baza unui azil în centrul eparhiei pentru orfanii de preoți și eventual chiar pentru mamele lor. Iar suma ce ar rezulta din cele 5% din venitul anului de văduvie date de văduve ar forma baza unui fond, care cu timpul să permită trecerea văduvelor și orfanilor în o gradație în alta. Aflu just să contribuie și ele pentru sine, dacă noi contribuim cu 50% din venitele fondului nostru de pensii pentru ajutorarea lor.

F. Un motiv pentru contribuțiile și ajutoarele propuse aici este: ajutorarea aceasta e cu mult mai avantajoasă ca cea de până acum și contribuția totuși nu este prea dintr'odată împărțită de frații preoți, cari — bine că au salarii mai bune ca în trecut — totuși își au și ei nevoile lor: unele știute de toți, căci sunt văzute, iar altele neștiute de mulți, căci nu se spun.

Și-apoi încă un lucru: Puține sunt văduvele și orfanii, cari sunt în așa stare ca să fie avizați *exclusiv* — acest cuvânt îl sub-

probării comitetului central, respective comitetului diecezan. — Cotizațiile plătite de membri fondatori și pe viață trec pe deaîntregul la comitetul central și constituiesc un fond inalienabil, putându-se utiliza numai dobânzile.

Art. 28. Comitetul central va alcătui un regulament general cum și regulamente speciale pentru a stabili normele de aplicare a prezentelor statute.

Regulamentele vor fi supuse ratificării adunării generale.

Art. 29. Statutele AGRU nu pot fi modificate decât cu majoritate de 2/3, prezenți fiind 1/2 din membri adunării generale.

Art. 30. Desființarea AGRU nu poate fi hotărâtă decât de adunarea generală, anume convocată în acest scop și întrunind 3/4 din totalul membrilor, cu majoritate de 3/4, cu avizul episcopatului român unit. În caz de desființare, toată averea AGRU revine de drept Provinciei mitropolitane române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, care va constitui din aceasta avere un fond inalienabil, ale cărui venituri vor fi destinate pentru clădiri noi de biserică în parohii lipsite de mijloace.

Art. 31. AGRU este reprezentată în afaceri de drept civil de către președinte, ca delegat al mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș.

Art. 32. Aceste statute, cum și ulterioarele modificări, intră în vigoare după aprobarea episcopatului român unit.

linie — la ajutorul preoțimei, căci: o rudenie în situație mai bună cu inimă și mai bună, puțin pământ, casă (poate chiar la oraș), asigurare de viață ori pentru caz de moarte, oficiu (de multe ori foarte bun), fiu sau fiică căsătorită, a căror casă ar trebui să este de multe ori azil pentru mama și frații orfani, etc. — aproape fiecarei văduve i-se mărește.

În urmă un modest memento. Acest ofertă îl dăm benevol și exclusiv „pentru hrana și îmbrăcămintea de toate zilele”. Iar ca încheiere: Nu este rană care să vindecă în mai scurt timp ca în cel necesar pentru vindecarea ei; și noi cei de azi — după împrejurările actuale — cel mult putem grăbi procesul de vindecare.

În acest fel află azi mai corectă rezolvarea acestei chestii însemnate cu considerare la starea fondurilor noastre și la spiritul de jertfă din eparhia noastră a Gherlei.

Un preot

Condițiile acordului cu Germania. Deși semnat fără o autorizare specială a noului guvern, dar într-o vreme când acesta făcuse deja jurământul, acordul încheiat de curând cu Germania — pentru care întregă răspunderea privește pe fostul guvern liberal —, va trebui respectat, fiindcă delegații semnatari ai țării avură pline puteri de semnare.

Angajând întregă țara, dăm și noi condițiile lui principale în următoarele:

1. Statul român va primi 75 milioane mărci aur plătite în patru rate. Prima rată de 30 milioane mărci se va plăti la ratificarea acordului. A doua rată de 15 milioane la 1 Aprilie 1929. A treia rată tot de 15 milioane la 1 Aprilie 1930 și a patra rată, de aceeași mărime, la 1 Aprilie 1931. — Sumele din urmă vor putea fi scontate și puse la dispoziția statului român în bonuri de tezaur.

2. Statul german ne pune la dispoziție o comandă de materiale în valoare de 150 milioane mărci aur, garantate de Reich.

3. Un acord forfetar pentru restituții a cărui sumă se va fixa după ratificarea acordului și care, dacă va fi omologat de Comisia de reparații dela Paris, va spori cota noastră de reparații din planul Dawes.

4. Participarea Reichsbankului la stabilizarea noastră monetară.

5. Participarea băncilor germane la împrumut.

În schimbul celor de mai sus, statul român liberează toate bunurile germane nelichidate și ia totodată serviciul rentelor aflat în Germania cu începere dela 1 Aprilie 1929.

Aceste rente sunt regulate pentru statul român în condiții mai avantajoase decât cele regulate prin acordurile încheiate la Paris și Londra.

Mișcarea religioasă din Albania. În legătură cu știrea din numărul ultimul, despre trecerea la catolicism a unor preoți ortodocși din Albania, dăm acum informațiile mai amănunțite pe cari le are din Tirana Agenția de publicitate „Ceps” dela Praga.

Iată aceste informații deosebit de interesante.

De mai mult timp un mare număr de preoți pravoslavi se pregătesc pentru trecerea la religia catolică. În ultimul timp s'au produs diferite semne după cari se poate prevedea o întorsătură fundamentală în raporturile religioase din Albania, unde din 800 mii locuitori 50 la sută sunt mohamedani, 33 la sută ortodocși, iar restul de 150 mii, cari trăiesc în nordul Albaniei, catolici. Printre aceștia din urmă sunt foarte activi călugării franciscani, cari au fost sprijiniți înainte de război în special de Austro-Ungaria. Situația preoților orto-

docși, precum și a bisericii ortodoxe este foarte critică. Nu există disciplină și nici literatură teologică. Pe lângă aceasta episcopii și preoții ortodocși au de luptat cu condițiuni materiale extrem de nefavorabile. Încercările pentru a se convoca un sinod pravoslav albanez, care să realizeze o organizație bisericească unitară și să ridice nivelul clerului, n'au ajuns la scopul urmărit.

În ultimul timp se poate observa că în Albania, unde între diferitele triburi momentul religios joacă de cele mai multe ori un rol hotărâtor, s'a ajuns la o întărire a bunelor raporturi între pravoslavi și catolici. În cercurile Vaticanului se păstrează o mare rezervă în această chestiune. Totuși se exprimă speranța că, în urma activității intense a misiionarilor catolici în Albania, biserica pravoslavă albaneză va fi peste un oarecare timp prima care va recunoaște pe Papa și va reveni la catolicism.

Guvernul țării

Lista noului guvern și primele lui acte

Sâmbătă, în 10 Noemvrie c. la orele 4 d. m. a depus jurământul guvernul prezidat de d. Iuliu Maniu, care de astă dată se poate numi cu mândrie și într'adevăr al țării. Lista noului guvern prezintă deosebiri însemnate de cea publicată în numărul nostru trecut, de aceea o dăm din nou, în întregime:

Iuliu Maniu, președinte de consiliu fără portofoliu.

Alexandru Vaida-Voevod: ministru de interne.

Ioan Mihalache: ministru al agriculturii și domeniilor.

Mihai Popovici: ministru de finanțe.

Virgil Madgearu: ministru al industriei și comerțului.

General Alebra: ministrul comunicațiilor.

Gregoriu Iunian, ministru al justiției.

George Mironescu: ministru de externe.

Ioan Răducanu: ministru al muncii.

Nicolae Costăchescu: ministru al instrucției publice.

Aurel Vlad: ministru al cultelor și al artelor.

General Cihoski: ministru de război.

Sever Dan: ministru al sănătății și ocrotirilor sociale.

Pantilimon Halippa: ministrul Basarabiei și ad-interim la lucrările publice.

Voicu Nițescu: ministru al Ardealului.

Sever Bocu: ministru al Banatului.

Sauciuc Săveanu: ministru al Bucovinei.

I. Lugoșanu: subsecretar de stat la președinția consiliului.

R. Ioanățescu și Ed. Mirto: subsecretari de stat la interne.

Aurel Dobrescu: subsecretar de stat la domenii.

Virgil Potârcă: subsecretar de stat la dispoziția consiliului de miniștri, până la crearea unui al doilea subsecretariat de stat la domenii.

Legalitate

În primul consiliu de miniștri, d. președinte *Iuliu Maniu* a dat ca supremă călăuză tuturor membrilor guvernului spiritul de deplină legalitate, care trebuie să caracterizeze întreaga operă de guvernare; nici o dispoziție legală nu poate fi călcată de nimeni, eliminându-se cu totul orice arbitrar din activitatea administrativă a cărmuitorilor țării. — Miniștrii, la rândul lor, preluând ministerele, au inculcat funcționarilor acelaș suprem principiu călăuzitor.

Nouii alegeri

„Monitorul Oficial“ de Luni, 12 Nov. a publicat decretul Inaltei Regențe, prin care se declară dizolvate Corpurile legiuitoare și se convocă Corpul electoral la alegerea nouilor adunări.

Zilele de alegeri s'au fixat precum urmează: pentru Cameră 12 Decembrie; pentru colegiul universal al Senatului 15 Decembrie; pentru Colegiul consiliilor comunale și județene 17 Decembrie; pentru Colegiul camerelor profesionale și al senatului universitar 19 Decembrie. — Nouile Corpuri legiuitoare sunt convocate pe ziua de 22 Decembrie.

Pentru asigurarea libertății depline a alegerilor, miniștrii de interne, justiție și războiu vor da ordine către toți slujbașii țării, interzicându-le orice amestec în operațiunile electorale.

Libertate

Desființarea măsurilor excepționale de îngrădire a libertății: *cenzura și starea de asediu*, este o preocupare importantă a guvernului. În ce privește cenzura ea se va desființa pe întreg cuprinsul țării, fiind contrară dispozițiilor categorice ale art. 25 din Constituție. Starea de asediu se va menține numai la granițele țării pe o adâncime de 10 Km.; până ce se vor putea lua alte măsuri de siguranță, mai eficace și mai puțin supărătoare.

Cruțare

Noul guvern ține să dovedească sinceritatea lozincelor agitate în cei zece ani de opoziție. Întâiele măsuri luate pentru a cruța bugetul prea încercat al țării sunt cât se poate de elocvente.

Printr-o adresă circulară trimisă tuturor departamentelor, președinția consiliului de miniștri le-a pus în vedere *desființarea imediată a tuturor automobilelor* de prisos de pe lângă fiecare minister, cari vor fi vândute la licitație publică. — Dacă ținem seamă, că singur numai la ministerul domeniilor d. Mihalache a moștenit 47 de automobile de lux, din cari unul singur l-a constatat necesar, nu ne va părea prea exagerată socola făcută de un ziar din capitală, după care risipa inutilă cu automobilele statului se ridică la suma formidabilă de *aproape un miliard pe an*. Un ordin circular dela interne îndrumă pe toți prefecții din țară să ia, sub răspundere personală, cele mai severe măsuri, ca automobilele prefecturilor să nu fie întrebuințate decât în interes de serviciu și nici decum utilizate de particulari sau pentru scopuri străine de administrație. — Asemenea se va reduce la minimum strict necesar numărul vagoanelor ministeriale.

Tot cu scopul de a-se curma jaful în bunul public au început a se întocmi *listele sinecurilor* și slujbelor de prisos, fără atribuțiuni și fără muncă, dela diferitele departamente. Suma care se aruncă în vânt în această formă trece de 200 milioane pe an. Toți bugetivorii inutilizabili vor fi scoși din buget, iar numărul diurniștilor, cari numai la ministerul de industrie și comerț ridicau 12 milioane la an, se va reduce la minimum necesar.

De prisos să mai pomenim bucuria generală, cu care au fost primite aceste dispozițiuni de întreagă țară.

Cele multe înaintel

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut pentru Congregația noastră de surori împărțită, dupăcum se știe, în diferite case (Obreja, Blaj, Cluj), și spitale (Aiud, Geoagiu, Arad și Craiova) următoarele numiri: p. r. assumptionist *Iosif Evard* (Blaj), p. r. *Iuliu Busoiu* (Obreja) și p. r. *Dr. Vincențiu Pandrea* (Cluj) au fost numiți confesari ordinari; Mgr. *Dr. Octavian Domide*, p. r. *Dr. Ioan Balan*, Mgr. *Dr. Ioan Coltor*, Mgr. *Ștefan Roșianu*, și p. r. *Dr. Augustin Tătar* sunt numiți confesari extraordinari și pentru cazuri speciale; p. r. prepozit *Jacob Popa* a fost numit director, iar Mgr. *Dr. Alexandru Rusu* vizitator al congregației.

Nouii hotărâri în chestia adunării generale a „Astreii“. Faptul, că noul guvern vrea și poate să dea serbărilor aniversare dela 1 Decembrie fastul și amploarea cuvenită, a indemnă comitetul central al „Astreii“ să revină asupra hotărârii luate în chestia adunării generale din acest an. O nouă ședință plenară ținută Joia trecută — la care n'a mai participat d. Goldiș, „bolnav“, încât probabil nu va putea participa nici la Alba-Iulia — a hotărât ca Asociația să ia parte activă la serbările comemorative aranjate de guvern la Alba-Iulia, ca ședința festivă obișnuită a secțiilor literare-științifice să se încadreze în programul serbărilor oficiale și ca adunarea generală, fixată tot pentru Sibiu, să se amâne pe ziua de 8 Decembrie, la o săptămână după adunarea dela Alba-Iulia.

În chestia concordatului iugoslav. Gazetele anunță că I. Simici, ministrul Iugoslaviei la Vatican a declarat, că raporturile cu Vaticanul sunt absolut prietenești, mai ales de când s'a regulat chestiunea religioasă a Institutului iugoslav „sf. Ieronim“. În ambele părți există completă încrederea și nu se constată nici o piedecă în direcția încheierii concordatului. Dar chestiunea depinde de punctul de vedere al guvernului. Pe cât știe ministrul Simici, Sf. Scaun este dispus să încheie concordatul.

Locale. Miercuri, la Intrarea în biserică, *va predica* în catedrală Mgr. *Ștefan Roșianu*, canonic mitropolitan, iar Dumineca viitoare, a săptămânii a treisprezecea după Înălțarea sf. Cruci, p. r. canonic *Dr. Iuliu Florian*.

— *Noul prefect al județului*, d. Dr. Zaharia Boila, avocatul nostru arhiepiscopesc, și-a luat postul în primire încă Joia trecută, iar instalarea solemnă va avea loc Joi, în 22 Noembrie. Prin numirea dlui avocat Dr. Z. Boila, județul a primit un conducător priceput și energic, iar Blajul un prietin, care continuând a-și păstra locuința de aici, va contribui desigur după puteri la mutarea efectivă a reședinței de județ la centrul său firesc.

— În legătură cu schimbarea guvernului și cu măsurile luate de acesta față de alte consilii comunale, publicul blăjan așteaptă dispozițiile ministerului de interne și în ce privește *consiliul comunal local*, socotit toată vremea drept un anacronism care nu onorează Blajul. Inițiativa acestor măsuri revine, evident, organizației locale a partidului și prefectului județan.

Jubileul Poloniei. Săptămâna trecută s'au împlinit zece ani dela reînvierea statului polon. Din prilejul acesta s'au ținut și la noi în țară frumoase serbări de comemorare, iar presa română a închinat pagini și aproape numeri întregi, arătând rezultatele obținute în curs de un deceniu din partea țării vecine și aliate. Adevărată și principala serbătorire a acestor rezultate se va face însă abia în anul viitor, când se va deschide la Posnania o mare expoziție polonă la pregătirea căreia muncește de mult țara întreagă. Încă

de pe acum se văd conturile grandioase ale acestei expoziții plănuită pe o suprafață de 250,000 metri pătrați, pe care se ridică paviloane, hal-uri și alte clădiri cerute de împrejurări. În timpul expoziției e vorba să aibă loc în Posnania nu mai puțin decât 200 congrese, între cari multe internaționale, ceea ce înseamnă că Polonia va fi la anul cu adevărat în centrul preocupărilor Europei.

Premiul Nobel pentru literatură. Academia suedeză din Stockholm a distribuit săptămâna trecută premiul Nobel pentru literatură pe anii 1927 și 1928. Premiul pentru anul 1927 s'a dat scriitorului francez *Henry Bergson*, iar cel pentru 1928 a ridicat între laureații acestui premiu internațional pe scriitoarea norvegiană *Sigfrid Undset*.

Descoperiri arheologice în ținutul Târgu-Mureșului. Ziarul „Dimineața“ din București publică amănunte interesante despre o seamă de vase, unelte, cuptoare, și alte urme vechi, găsite în hotarul comunei Cristești din apropierea orașului Târgu-Mureș, care sunt măturii grăitoare ale unei așezări romane în părțile acelea. În fruntea celor ce se îndeletnicesc cu desgroparea acestor vechi urme de viață romană este p. r. Elie Câmpeanu, protopopul nostru din Tg. Mureș, care a reușit să asigure pe seama acestor descoperiri arheologice chiar o parte a palatului cultural de acolo. Dsa crede, că ele privesc orașul Arcidava, cunoscut din studiile arheologilor noștri.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc publică, cu terminul de 30 Noembrie, concurs la parohiile *Glodeni* (prot. Reghin), *Daia română* (prot. Sebeș), *Turdaș* (prot. Mureș-Uioara), *Vințu de sus* (prot. Arieș), și *Chesler* (prot. Mediaș).

Telefonul „Unirii“

F. Lugoj. Dacă publicațiile bisericești din chestiune sunt „anemice“ cum se afirmă, lucrul se datorește, probabil, faptului desolat, că autorul notiței „pastorale“ nu binevoește a colabora la acele publicații. Scrișul lui e atât de colorat, încât numai decât le-ar da „sânge“ și viață din plin. Ne mirăm numai, cum de lumea nu înțelege aceasta.

M. Sibiu. Am fost și noi curioși de atitudinea ce se va impune, în legătură cu venirea noului guvern, organului oficial al mitropoliei dela Dvoastră și aveți plină dreptate: „Molipsiți, se pare, de oportunismul Sașilor noștri, oamenii aceștia știu să innoate cu valul“. Mica răutate, cu „regionalismul“ de care ne acuză, dovedește însă, că tot nu pot să înghită lucrul chiar fără cuvânt, fiindcă, oricum, între prealăudatul guvern „fripturist“, împodobit cu trinitatea Goldiș-Lupaș-Lapedatu, și actualul guvern, care nu credem să mai secundeze nebuliile neodihnite ale patronilor, există o deosebire. Sperăm deci, că se vor potoli și mai mult, mai ales că — puteți să li-o spuneți — nici prin gând nu ne trece să propovăduim un program de scoatere a regățenilor din Ardeal. Toți cei cinstiți pot să rămână și vor rămâne, dar asta nu înseamnă — și pare că o admite acum și „Telegraful“ —, că noua episcopie din părțile nordice ar putea să fie o episcopie a ortodoxiei, acolo aproape inexistente. De altfel, noul ministru al cultelor a declarat, că ratificarea concordatului nu poate să mai întârzie prea mult și atunci chestia se va soluționa dela sine.

B. Cluj. Asupra celor scrise de Petre Țincu (!) sub titlul „Tinerimea română și ofensiva ortodoxă“ ni s'a atras atenția și din altă parte. Dar nu e cazul să ne alarmăm, fiindcă d. Țincu nu este decât un simplu elev, iar scrișul lui o încercare de școală. Numai așa se poate explica naivitatea afirmației, că „comoara spiritualității evanghelice se află intactă în sinul bisericii răsăritene“, ori, că mântuirea omenirii se va face „din voința lui Dumnezeu“, prin încremenirea în formele-i arhaice a „iconografiei bisericii ortodoxe“. Nu, la atari afirmații nu se răspunde, fiindcă zimbetul ce ele-l trezesc în toți cititorii este singurul răspuns pe care îl merită.

Dr. M. Alba-Iulia. Am sîstat trimiterea ziarului. În contul abonamentului părintelui din Dumitra am scotit 100 Lei.

Liceul de fete. Băiuș. Am primit suma trimisă. Exemplarul trimis pentru bibliotecă s'a sîstat.

M. Cernăuți. Din suma trimisă, 120 Lei s'au contat în abonamentul anului viitor.

Oficiul parohial. Zăicani. Confirmăm primirea sumei de Lei 100.

B. Baia de Criș. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

A. Tg.-Mureș. Am primit 200 Lei. Vă rugăm dați-ne adresa exactă.

O. Balți. Am primit suma de 240 Lei.

Citiți și răspândiți: „UNIREA“